

IN DIT NUMMER

EN MAAR OVERLEGGEN ...

In bestuurlijke zin heeft het Schelde-estuarium aan belangstelling niet te klagen. Een beknopt overzicht van de vele overlegstructuren

pag. 4

NATUURCOMPENSATIE WESTERSCHELDE VOLDOENDE OF NIET?

Nederland is het oneens met de Europese Commissie dat het natuurcompensatieprogramma van de huidige verdieping van de Westerschelde onvoldoende zou zijn. De feiten op een rij.

pag. 6

RUBRIEKEN

Scheldemonitor: Meetnet van bron tot monding

pag. 3

Inspiratiebron Schelde:

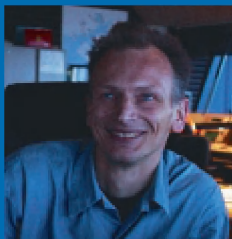
Historische Scheldekaart

pag. 4

ScheldeNieuws

pag. 7

Wonen en werken aan de Schelde:

Verkeerscentrale Vlissingen

pag. 8

Extra!

Bij deze nieuwsbrief is de Westerscheldekrant bijgesloten. Meer exemplaren?

Bel of mail:

+31(0)118-672293

info@scheldenet.nl

Het lastige speelveld van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde

Op 30 november 2001 vond de tweede Schelde Ministersconferentie plaats. Tijdens deze bijeenkomst is de tussentijdse evaluatie van het eerste Schelde Actieprogramma (SAP) gepresenteerd. De resultaten vallen tegen. Veel van de uit te voeren gemeenschappelijke acties lopen achter op schema of zijn weinig ambitieus uitgewerkt. Toch hebben deze magere resultaten de ministers van de Schelde-oeverstaten niet ontmoedigd. Sterker nog, ze hebben zelfs afgesproken dat de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS) als bijkomende taak de uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) coördineert. Hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat directie Zeeland, Wijnand Broeders, is voorzitter van de werkgroep Waterkwaliteit van de Commissie. De Schelde Nieuwsbrief stelde hem enkele vragen.

Volgens het evaluatierapport van het eerste Schelde Actieprogramma (SAP) zijn lang niet alle gemeenschappelijke acties volgens planning uitgevoerd. Vindt u de geuite kritiek op de teleurstellende resultaten terecht?

"Er is inderdaad achterstand opgelopen bij het uitvoeren van de acties uit het SAP (zie kader).

De resultaten lopen achter op ons werkplan, maar we zullen hard werken om de opgelopen vertraging in te halen, zodat we eind 2003, wanneer het eerste SAP afloopt, positieve resultaten kunnen presenteren. Een structurele, efficiënte samenwerking tussen de partijen is hierbij één van de belangrijkste factoren. Bij het opstellen van

het ambitieuze SAP hebben we ons te weinig gerealiseerd hoeveel tijd het leren samenwerken kost, zeker over landsgrenzen, cultuurverschillen en taalbarrières heen. Voor elke actie is daarom één partij aangewezen als trekker die samen met vier deskundigen van de andere partijen verantwoordelijk is voor de uitvoering.

Wijnand Broeders, hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat directie Zeeland

Hierdoor krijg je een netwerk van deskundigen die zonder politieke belemmeringen over de grenzen heen werken rond een thema. Zo is recent een samenwerking gestart rond het Kanaal Gent-Terneuzen tussen waterkwaliteit- en emissiedeskundigen van Rijkswaterstaat directie Zeeland en de Vlaamse Milieumaatschappij. De ICBS was daarbij het ontmoetingsplatform.

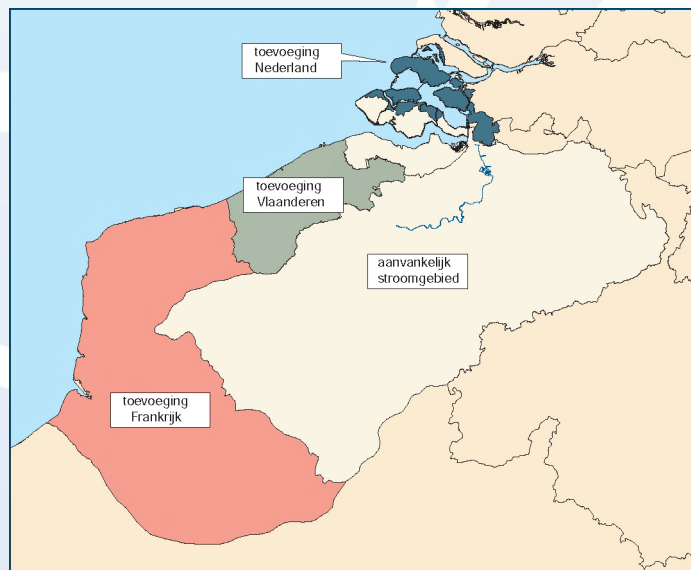
Een andere grote belemmering voor een voortvarende samenwerking van het SAP is de status van de ICBS. De ICBS is, ondanks het Verdrag (zie kader), een vrijblijvend samenwerkingsverband zonder echte wettelijke basis. Hierdoor ben je aangewezen op de goodwill van partijen en individuele medewerkers. Iedereen vindt het ICBS-werk

belangrijk, maar deelnemers moeten vaak met urgentie werk leveren voor de eigen organisatie. En het hemd is nu eenmaal nader dan de rok ...”

Wat zijn de belangrijkste afspraken over de Europese Kaderrichtlijn Water?

“De KRW eist, bij een internationaal stroomgebied zoals de Schelde, een gecoördineerde uitvoering tussen de verschillende landen. Hiervoor is de ICBS verantwoordelijk en is de internationale geografische afbakening van het Scheldestroomgebied vastgesteld. Aan het Nederlandse deel zijn de Oosterschelde, het Grevelingenmeer en de Eendracht met het Zoommeer toegevoegd. Tot dit stroomgebied behoort zowel het kust-, opper-

vlakke- als het grondwater. Omdat België federaal bevoegd is voor kustwateren, zal deze partij toetreden tot het Verdrag inzake de Bescherming van de Schelde. Ook zal de ICBS toewerken naar de opstelling van één enkel internationaal stroomgebiedbeheersplan voor het hele Scheldestroomgebiedsdistrict. De eerste acties uit de KRW moeten al in 2004 gerealiseerd zijn. De ICBS zal daarom binnen zes maanden een werkplan én een evaluatie van de noodzakelijke middelen (organisatie en financiën) gereed hebben, zodat we kunnen voldoen aan de strikte uitvoeringstermijnen van de KRW. Nieuw is de afspraak dat de ICBS naast waterkwaliteit ook zal praten over waterkwantiteit, en naast de hoofdstroom, ook over de zijrivieren van de Schelde. Om al deze afspraken status te geven, wordt binnen één jaar een nieuw Scheldeverdrag opgesteld. Kortom, de KRW is voor de ICBS een extra stimulans om werk te maken van de verbetering van waterkwaliteit.”

Het aanvankelijke stroomgebied van de Schelde en de gebieden die de Kaderrichtlijn Water toevoegt: het Scheldestroomgebiedsdistrict.

INTERNATIONALE COMMISSIE VOOR DE BESCHERMING VAN DE SCHELDE (ICBS)

Het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde, gesloten tussen Frankrijk, het Waalse Gewest, het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Nederland, ligt ten grondslag aan de ICBS. De Commissie werd in 1998 geïnstalleerd en heeft een coördinerende bevoegdheid. Zij vormt een platform voor samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de vijf partijen. De commissie streeft ernaar de kwaliteit van de Schelde op een duurzame wijze te waarborgen en te verbeteren. Ze voert haar taak hoofdzakelijk uit in drie werkgroepen. De werkgroep Waterkwaliteit brengt vooral de waterkwaliteit in beeld. De werkgroep Emissies identificeert de herkomst van de verontreinigingen (industrie, huishoudens of landbouw), kwantificeert ze en volgt hun ontwikkeling met het doel ze te verminderen. De werkgroep Grensoverschrijdende Samenwerking ten slotte bestudeert de gevolgen voor de ICBS van afspraken, gemaakt in andere internationale vergaderingen.

De KRW schrijft een internationale aanpak voor. Blijft er nog een rol weggelegd voor de regio?

“Ieder land blijft verantwoordelijk voor zijn internationale bijdrage aan de KRW. Als Nederland zijn verplichtingen niet nakomt, zal de Europese Commissie ons in gebreke stellen. De ICBS verzorgt als coördinerend orgaan enkel de afstemming om te komen tot een internationaal stroomgebiedbeheersplan. Nederland blijft verder afhankelijk van bijdragen uit de eigen regio, want het werk moet bottom-up en dus daar gebeuren. De regio moet haar eigen waterbeleid toetsen aan de KRW en nog nadrukkelijker aandacht schenken aan de samenhang van het watersysteem. Het watersysteemgericht denken overschrijdt zowel de provin-

ciegrens (ook de Brabantse Wal hoort bij het hydrografisch bekken van de Schelde) als de dijk (binnen- en buitendijks).”

Kan de burger een bijdrage leveren tot het schoonmaken van de Schelde?

“Heel belangrijk is dat de burger bewust is welk effect zijn handelen op het milieu heeft. Gezien de reeds geleverde saneringsinspanningen van bedrijven zullen verontreinigingen veroorzaakt door bewoners van het Scheldestroomgebied in belang toenemen. Natuurlijk is het veel makkelijker om verfromen door de gootsteen weg te gooien, dan ze naar de milieustraat (VL.: containerpark) te brengen, maar met dergelijk gedrag verbetert de waterkwaliteit niet. Om dit milieubewustzijn te vergroten moet de burger meer informatie krijgen over de

SHELDE ACTIEPROGRAMMA (SAP)

Op de eerste Schelde Ministersconferentie van 10 december 1998 te Middelburg werd het eerste Schelde Actieprogramma vastgesteld. De ICBS diende daarbij zorg te dragen voor de uitvoering van 71 gemeenschappelijke acties. Daarnaast omvat het SAP ook een aantal nationale acties die elke partij op eigen grondgebied uitvoert of nog zal uitvoeren voor eind 2003. De belangrijkste actie is het voor 2003 vaststellen van concrete gemeenschappelijke doelstellingen voor de waterkwaliteit en ecologie. Deze moeten tegen 2013 gerealiseerd zijn.

impact van zijn handelen op het milieu, zodat hij ziet dat ook kleine inspanningen gezamenlijk een groot effect kunnen hebben. Ik spreek daarom zeker mijn waardering uit voor die burgers die door hun bewust omgaan met het milieu bijdragen aan het schoonmaken van de Schelde.” (SB)

Voor meer informatie:
Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde
Italiëlei 124
2000 Antwerpen
België
www.icbs-cipe.com
sec@icbs-cipe.com
tel. +32(0)3 206 06 80
fax +32(0)3 206 06 81

Scheldemonitor Meetnet van bron tot monding

In 1994 is het 'Verdrag inzake de bescherming van de Schelde' vastgesteld. De Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS) die daartoe werd ingesteld (zie kader op pagina 2) geeft invulling aan dat verdrag. Op 1 januari 1998 startte de commissie haar Homogeen Meetnet Schelde (HMS) op, waarmee ze de kwaliteit van de Schelde-rivier van bron tot monding monitort. Het ging daarbij om 18 algemene kenmerken zoals zuurstofgehalte, stikstof en fosfor. Geleidelijk is het meetnet uitgebreid – zo zijn er zware metalen en microverontreinigingen, zoals PAK's en bestrijdingsmiddelen toegevoegd – en thans bestaat

De veertien meetlocaties van het Homogeen Meetnet Schelde

de lijst uit 33 stoffen. Op 22 december 2000 trad de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) in werking. Hierdoor wordt het

HMS in 2003 uitgebreid met stoffen (bestrijdingsmiddelen) uit de lijst van de KRW. De gehalten van deze stoffen in

het water worden op veertien vaste locaties in het bekken eens per vier weken gemeten. Daarmee evalueert het ICBS het effect van de door de vijf verdragspartijen in het stroomgebied genomen saneringsmaatregelen. Want hoewel de Schelde al een internationaal belangwekkend natuur- en leefgebied is, valt de waterkwaliteit in meerdere delen nog aanzienlijk te verbeteren. (ES)

Voor meer informatie:
Dr. G.T.M. van Eck
Rijksinstituut voor Kust en Zee
Postbus 8039
4330 EA Middelburg
tel. +31(0)118-672234
g.t.m.veck@rikz.rws.minvenw.nl

En maar overleggen ...

ICBS, TSC, PC, VIWC, BOWS en zelfs het BOWS+ zijn allemaal overlegstructuren rond de (Wester)Schelde. En dan zijn we er wellicht nog een paar vergeten ... Eén ding is zeker: het estuarium heeft niet te klagen over gebrek aan belangstelling. Voor wie het spoor bijster is, volgt hier een kort overzicht over wat er in al deze circuits gebeurt.

Illustratie: Communicatie voor Beleidsprocessen, Peter van Rooy & Marcel Clewits

Het **ICBS**, de afkorting voor de **Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde** houdt zich bezig met het verbeteren van de waterkwaliteit in het stroomgebied en het herstel van het aquatisch ecosysteem en de natuurwaarden. Zie ook het openingsartikel en de Schelde-monitor in deze nieuwsbrief. De **Technische Schelde Commissie (TSC)** is opgericht als gevolg van het Benelux-verdrag in 1948. Het behandelt de waterinfrastructuur (dijken, dammen, bruggen e.d.) en het beheer ervan. Het is een overleg tussen de betreffende Nederlandse en Vlaamse overheden. Onderwerpen die bij de TSC op de agenda staan zijn onder andere de voort-

gang van de uitvoering van het verdiepingsverdrag, de Westerscheldetunnel en het Kanaal van Gent naar Terneuzen.

De **Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart (PC)** is in 1839 ingesteld als een Belgisch-Nederlandse commissie. Haar taak was het verbeteren van de vaarweg door betonning en bebakening. De PC houdt zich tegenwoordig ook bezig met het verder ontwikkelen van het gemeenschappelijk beheer van de Westerschelde. Dat beheer richt zich op het vergroten van de veiligheid van de scheepvaart op de Westerschelde. De loodsverplichting is daarbij een zeer belangrijk instrument, omdat

daarmee gevaarlijke situaties voorkomen kunnen worden.

Het **Vlaams Integraal Waterbeheer Comité (VIWC)** werd medio 1996 opgericht als neutraal overlegplatform tussen alle waterbeherende instanties in Vlaanderen. Naast samenbrengen van betrokken partijen en uitwisselen van informatie stelt het VIWC het waterbeleidsplan Vlaanderen 2002-2006 op. Het waterbeleidsplan is een geïntegreerde visie voor de gewenste ontwikkelingen op het gebied van watersystemen, zowel qua waterbeheer, overlegstructuur als functietoekenning. Voor de zogenoemde bekkencomités, het bekkencomité Bovenschelde is er één van, vormt het beleidsplan het kader waarbinnen praktische zaken worden uitgevoerd.

Het beleidsplan Westerschelde (1991) is onder verantwoordelijkheid van het **Bestuurlijk Overleg Westerschelde**

(BOWs), een Nederlands overleg, opgesteld. Het plan is een integrale visie op het Westerscheldegebied met als invalshoek het totale functioneren van het gebied, inclusief oever en waterbodem. In het plan staan ook de acties die nodig zijn om die visie te concretiseren. Het BOWs, waarbij Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen aan tafel zitten, adviseert, stemt af en toetst nieuwe ontwikkelingen aan het beleidsplan. Zo heeft het overleg het afgelopen jaar de volgende zaken besproken: de Westerschelde containerterminal, risico's op en rond de Westerschelde door ammoniakschepen, het recreatief gebruik van de onderhoudspaden langs de Westerschelde en het windturbinepark op de Vlakte van de Raan. De laatste tijd krijgt het BOWs er soms een plusje bij (**BOWs+**). Voor een Nederlands regionaal advies over de

Langetermijnvisie Schelde-estuarium is het BOWs namelijk tijdelijk uitgebreid met een aantal belangenorganisaties, zoals Zevibel (visserij), BOD (recreatie), ZMF (natuur en milieu) en ZLTO (landbouw).

De **Taakgroep Westerschelde** is bekend onder haar volledige naam en doet het zonder een afkorting. De taakgroep valt onder de koepel van Riviergemeenten en is een overleg tussen de Westerschelde-gemeenten en de waterschappen. De agenda van de taakgroep komt deels overeen met die van het BOWs, maar de deelnemers spreken gericht over gemeentelijke en waterschapszaken.

Naast deze bestaande overlegstructuren wordt voor het vervolg van de Langetermijnvisie Schelde-estuarium ook een semi-permanente overleg-

structuur ingesteld. Wat deze groep precies gaat bespreken en met welke bevoegdheden, is nog niet duidelijk. Wel is duidelijk dat de deelnemers in ieder geval het milieu-effectrapport en de maatschappelijke kosten-batenanalyse voor onder andere een eventuele volgende verdieping, en de ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium zullen bespreken.

Uit dit beknopte overzicht blijkt dat de overheid zich op velerlei manieren bekommert om het estuarium. Wilt u meer weten over de precieze taken en bevoegdheden en wat de overlegstructuren met elkaar te maken hebben? Neem dan eens een kijkje op de website van het Schelde InformatieCentrum: www.scheldenet.nl. De schrijver van dit artikel heeft er alvast dankbaar gebruik van gemaakt. (TW)

Historische Scheldekaart

Het stadsarchief van Antwerpen beschikt over een historische kaart van de Schelde van Rupelmonde tot de Noordzee. Dat exemplaar is een kopie van een origineel dat in de periode 1494-1504 is gemaakt. De perkamenten kaart heeft een

uitzonderlijk formaat van 75 bij 547 centimeter en is voor het laatst in 1993 geëxposeerd, toen Antwerpen Culturele Hoofdstad van Europa was. De kaart is destijds gebruikt voor een proces over betwisting van tolgelden door Ber-

gen op Zoom op de rivier, dat in oktober 1504 tot een vonnis leidde. De afbeelding geeft een goede indruk van de situatie op de benedenloop van de Schelde rond 1500, al laten de verhoudingen natuurlijk te wensen over. (LH)

INSPIRATIEBRONNEN
SCHELDE

Natuurcompensatie Westerschelde voldoende of niet?

De slufte bij Rammekenshoek (nabij Vlissingen); het enige buitendijkse natuurcompensatieproject dat tot nog toe gerealiseerd is.

In 1995 sloten Nederland en Vlaanderen een verdrag over een verdieping van de Westerschelde om de toegankelijkheid van de havens van Antwerpen te vergroten. Voortaan moesten schepen tot een diepgang van 11,6 meter door kunnen varen, zonder rekening te hoeven houden met de getijdenwerking op de rivier. Vanwege de negatieve effecten op de natuur zijn in het verdrag ook afspraken gemaakt over nader uit te werken compensatiemaatregelen. Nederland is het oneens met de conclusie van de Europese Commissie (EC) dat de inhoud van het compensatieprogramma onvoldoende recht doet aan de Europese regelgeving. De uitkomst van die discussie bepaalt voor een belangrijk deel welke ruimte de door Nederland en Vlaanderen opgestelde Langetermijnvisie Schelde-estuarium biedt voor (verdere) aanpassingen in het estuariene systeem. Schelde Nieuwsbrief zet de feiten op een rij.

BELANG VAN DE VERDIEPINGSWERKZAAMHEDEN STAAT NIET TER DISCUSSIE

De Westerschelde behoort tot de ecologische hoofdstructuur (EHS), een samenhangend stelsel natuurgebieden. Deze gebieden genieten vanwege hun natuurwaarde nationale bescherming. In 1979 en 1992 kwamen daar Europese beschermingsregels bij, toen de EC respectievelijk de Vogelrichtlijn (VR) en de Habitatrichtlijn (HR) aannam. Beide richtlijnen dienen ter bescherming van Natura 2000, de Europese EHS. Nederland heeft in december 1996 het Zwin en Het Verdrongen land van Saeftinge, en eind 1997 de rest van de Westerschelde bij de EC aangemeld als Habitatrichtlijngebied. In maart 2000 zijn grote delen van het gebied ook aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Het aantasten van Natura-2000-gebieden is niet toegestaan, tenzij er dwingende

redenen van openbaar belang bestaan en alternatieven voor het project ontbreken. Optredende negatieve effecten moeten vooraf gecompenseerd worden. Het verdrag tussen Nederland en Vlaanderen heeft een wettelijke status, en geeft invulling aan het Tractaat uit 1839 dat onder meer de bevaarbaarheid van de Schelde garandeert. Onderzoek naar alternatieven, zoals de habitatrichtlijn voorschrijft, heeft niet plaatsgevonden en bezwaren van Vogelbescherming Nederland daartegen zijn in juli 2001 door de Raad van State verworpen, met als argument dat de keuze voor verdieping een politieke zaak is, die niet voor beroep vatbaar is. Ook de EC aanvaardt kennelijk de dwingende redenen van openbaar belang van de recent uitgevoerde verdieping, omdat zij stelt dat een volgende ingreep wel onderzoek naar alternatieven vereist.

REGIO GEVRAAGD MEE TE DENKEN OVER NATUURCOMPENSATIEPROJECTEN

De minister van Verkeer en Waterstaat heeft aan het Bestuurlijk Overleg Westerschelde (BOWS) gevraagd om voorstellen voor natuurherstelwerkzaamheden te doen. De eerste compensatie-ideeën gingen uit van ontpolderen. Deze stuitten op zo veel verzet in de regio dat het BOWS pleitte voor een nadere studie. Daarop stelde de minister in september 1996 de Commissie Westerschelde in die op zoek ging naar breed gedragen maatregelen die passen binnen de regelgeving, het met Vlaanderen gesloten verdrag en een langetermijnvisie gericht op behoud en ontwikkeling van het estuariene karakter van de (Wester)schelde. De Commissie constateerde dat er door de verdieping circa 20 ha slik bij komt, de oppervlakte aan schor ongeveer gelijk blijft en

er ongeveer 280 ha ondiep water verdwijnt. Verder verwacht ze dat het systeem verstart door de noodzakelijke geulrandverdedigingen. De Commissie Westerschelde heeft vervolgens gekozen voor een mix van binnendijkse en buitendijkse maatregelen die past binnen het beschikbare budget en kan worden gezien als een redelijke invulling van de vastgelegde verplichtingen. De Commissie adviseerde in augustus 1997 ten slotte dat de bestuursorganen een overeenkomst sluiten waarin ze afspraken vastleggen over de realisatie van de compensatieplannen. De minister van Verkeer en Waterstaat heeft het advies van de Commissie overgenomen en in 1998 is een bestuursovereenkomst gesloten. Deze regelt onder meer monitoring van de verdiepingseffecten, het instellen van een voortgangscommissie en een evaluatie van de compensatieprojecten na drie jaar.

IN 2001 EERSTE TUSSENSTAND OPGEMAAKT

Op dit moment is het nog te vroeg om iets te kunnen zeggen over de effecten van de uitgevoerde verdieping. De tussenevaluatie van het compensatieprogramma is wel afgerond. Hierin constateert de Voortgangscommissie dat de buitendijkse projecten niet van de grond komen. Dit manco en de wetenschap dat de Europese Commissie heeft laten weten dat zij de compensatie onvoldoende vindt, is voor de Voortgangscommissie reden geweest om de minister te verzoeken het programma aan te passen. De commissie vraagt 6,8 miljoen euro extra en stelt voor eenzelfde bedrag minder te investeren in de kwaliteitsverhoging van Zeeuws-Vlaamse kreken. De beschikbare 13,6 miljoen euro moet worden besteed aan 14 nieuwe, langs de Westerschelde gelegen kans-

rijke projecten, samen ruim 300 ha groot, met Scheldegebonden natuur. De minister is bereid het extra geld beschikbaar te stellen en heeft de provincie gevraagd de plannen nader uit te werken.

TOETSING VAN DE VERDIEPING AAN DE HABITATRICHTLIJN

Het Westerscheldeverdrag uit 1995 is een van de eerste projecten in Nederland waarbij toetsing aan de Habitatrichtlijn heeft plaatsgevonden. In de aanloop is volstaan met een globale toetsing. Pas bij de uitwerking op projectniveau worden de te verwachten effecten op de natuurwaarden van het estuarium in beeld gebracht. Omdat het wel 10 tot 25 jaar kan duren voordat het estuarium zich op de nieuwe situatie heeft ingesteld en er bovendien een samenloop optreedt van effecten ten gevolge van eerdere ingrepen is het lastig nu al een juiste balans op te maken. Vraagpunt dat bij de uitwerkingen steeds

terugkomt is of het wel nodig en gewenst is in een dynamisch (estuarium)systeem alle directe effecten te compenseren. Deze discussie speelde onder meer bij het buitendijkse project 'bescherming Zuidgors'. Vanwege de geringe effectiviteit van deze dure beschermingsmaatregel kreeg de dynamiek hier prioriteit en bleef het schor onbeschermd.

NATUURCOMPENSATIE VOLDOENDE OF NIET

De invulling van de natuurcompensatie bij de verdieping van de Westerschelde is niet louter rekenkundig benaderd,

maar ook het bestuurlijke draagvlak in de regio en de financiële mogelijkheden hebben een grote rol gespeeld. De resultaten van de monitoring van de effecten van de huidige verdieping geven nog geen aanleiding om te concluderen dat het compensatiepakket onvoldoende tegemoet komt aan de eisen van de Habitatrichtlijn. Desondanks heeft bij de tussenevaluatie van het compensatieprogramma een bijstelling plaatsgevonden, om enerzijds rekening te houden met de huidige inzichten over de toepassing van de Habitatrichtlijn en anderzijds met de

achterblijvende realisatie van de buitendijkse projecten. Daarnaast is Nederland bereid te investeren in (extra) projecten die het estuariene karakter van de Westerschelde versterken. Dit geeft invulling aan art. 6 lid 2 van de HR dat lidstaten (los van een eventuele compensatieplicht) passende maatregelen moeten nemen om de kwaliteit van de habitats te handhaven.

Of de EC uiteindelijk zal instemmen met de voorgestelde compensatiemaatregelen is nog onbekend; Nederland ziet de uitkomsten van die nog lopende discussie echter met vertrouwen tegemoet. (WdH)

Artist-impression van een variant waartoe het buitendijkse natuurcompensatieproject bij het Zuidgors (Zuid-Beveland) had kunnen leiden.

Voor meer informatie:
W. de Haan, beleidsmedewerker Natuur
directie Zuidwest van het ministerie van LNV
Tel: 078-6395411 of e-mail:
w.a.m.de.haan@lnvzw.agro.nl
Zie ook de website van het Schelde InformatieCentrum

S c h e l d e N i e u w s

Schelde
InformatieCentrum

LANGETERMIJNVISIE SCHELDE-ESTUARIUM

Nederland heeft haar standpunt over de Langetermijnvisie Schelde-estuarium in december 2001 kenbaar gemaakt: eerst vervolgstudies, een milieu-effectrapportage en kosten-batenanalyse en dan pas een beslissing over maatregelen op het gebied van veiligheid, toegankelijkheid (waaronder eventuele volgende verdieping) en natuurlijkheid. Er is in principe een duur van twee jaar afgesproken voor de onderzoeksperiode. De projectstructuur voor het vervolg is nog onduidelijk. Op 5 februari was een topontmoeting voorzien tussen minister Stevaert (Vlaanderen) en minister Netelenbos (Nederland). De ministers zouden een memorandum ondertekenen over de verdere studies in het kader van de Langetermijnvisie. Ook was men voornemens om een memorandum over externe veiligheid, met afspraken over samenwerking tussen loodsdiens ten op de Westerschelde te ondertekenen. Vlaanderen heeft echter de bijeenkomst kort voor 5 februari afgezegd omdat alle te bespreken kwesties 'nog niet in evenwicht zijn gebracht'. Op 4 maart is het memorandum alsnog ondertekend.

HAVENBEDRIJF ANTWERPEN

De Port of Antwerp heeft tegen de achtergrond van de onlangs genomen standpuntbepaling van de Nederlandse regering over de Langetermijnvisie de publicatie 'Het belang van de Scheldeverdieping'

uitgebracht. Een nota van de Studiedienst van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen met een overzicht van economische factoren, juridische en politieke overwegingen en ecologische en veiligheidsaspecten die bij de Scheldeverdieping aan de orde zijn. Inlichtingen: Antwerp Port Authority, +32 3 2052011, email info@haven.antwerpen.be

KADERRICHTLIJN WATER

Op 30 november 2001 is in Luik de ministersconferentie Maas/Schelde gehouden. Op de conferentie is vastgelegd dat de ICBS en ICBM coördinerend orgaan worden voor het internationale stroomgebiedsbeheersplan voor respectievelijk Schelde en Maas. Dit plan is verplicht in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Verder is afgesproken om de structuur en werkwijze van de ICBS/ICBM te herzien in het eerste half jaar van 2002. De landen betrokken bij de Schelde hebben als een eerste initiatief een voorstel bij de EU ingediend om, met het Scheldestroomgebied als voorbeeld, de richtlijnen van de EU voor het uitvoeren van de diverse onderdelen van de KRW te toetsen. Als er groen licht komt uit Brussel zal het project in de loop van 2002 van start gaan en begin 2004 zijn afgerond. Het internationale stroomgebiedsbeheersplan zelf moet in 2009 gereed zijn.

'Verkeerscentrale Vlissingen'

De regen striemt tegen de glazen gevel, zuidwestenwind, kracht 7. "Het is iets drukker dan normaal, want het is loa", zegt Derk Roelofs. Loa? Ja, Loods Op Afstand. Dat betekent dat de loodsen vanaf de wal werken. Bij harde wind, maar vooral bij hoge golven, kunnen loodsen niet aan boord van de zeeschepen komen en begeleiden ze de schepen vanuit de verkeerscentrale.

Derk Roelofs werkt vier jaar als verkeersleider op de verkeerscentrale in Vlissingen. Na een carrière als zeeman, zocht hij een baan aan wal. "Eigenlijk is varen het mooiste wat er is, maar het is niet goed te combineren met je privé-leven." Hij kijkt nu elke dag uit over de rede van Vlissingen en ziet schepen af en aan varen. Dichter bij zijn oude liefde kan bijna niet.

WEERBERICHT

Als Schelde Nieuwsbrief op bezoek komt zit Derk achter de meteodesk. De computers geven een futuristische aanblik. Toch komt er ook handwerk aan te pas. Ieder half uur gaat Derk naar buiten om een waarneming te doen. Op het dak van het gebouw kijkt hij naar het wolkendek: "1/8

stratus, 3/8 stratocumulus, 8/8 stratocumulus. Het zicht is zo'n 8000 meter." Het is duidelijk, hier is een weerman aan het woord. Derk verbetert: "Ik ben waarnemer voor het KNMI (het Nederlandse KMI), ik voorspel niet zoals een weerman dat doet." Zijn waarnemingen stuurt hij per computer door naar het KNMI.

KANAAL 14 EN 21

De medewerkers rouleren tijdens hun dienst van plek en Derk neemt plaats achter kanaal 14. "Dit is het verkeerskanaal voor de scheepvaart rond de Rede van Vlissingen. De rivier en de kustzone zijn ingedeeld in vakken. Elk vak heeft een eigen communicatiekanaal. Voor de rede van Vlissingen zijn er twee kanalen: 14 en 21."

"Sundstraum, Centrale Vlissingen", reageert Derk op een oproep. De schepen staan meestal al in de computer aangemeld. Dat is gedaan door de loods of de agent van de reder. Derk maakt met het schip verkeersafspraken en geeft baggerwerkzaamheden bij Borssele door. "Als de schepen nog niet aangemeld zijn, vooral binnenvaartschepen, worden ze via kanaal 21 ingevoerd in het systeem. We noteren dan diepte, soort lading en bestemming."

Er zijn altijd twee collega's op de twee kanalen bezig. "Dat lijkt niet altijd nodig. In het weekend kan het hier erg rustig zijn. We moeten echter voorbereid zijn op eventuele problemen en als er iets niet goed gaat, is er plotseling veel communicatie nodig met de schepen en dan heb je die twee mensen echt nodig. Dat vind ik trouwens wel de leukste momenten, je bent dan als verkeersleider een belangrijke schakel. Op een mistige en drukke dag ben ik in mijn element." (JD)

COLOFON

De Schelde Nieuwsbrief is een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse kwartaaluitgave van het Schelde InformatieCentrum. Abonnementen zijn gratis.

De nieuwsbrief valt onder verantwoordelijkheid van de in het Bestuurlijk Overleg Westerschelde participerende organisaties, de Administratie Waterwegen en Zeewezen, AMINAL afdeling Natuur en het Instituut voor Natuurbehoud. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de financiële steun van het Europese Unie LIFE project MARS.

De in de nieuwsbrief gepubliceerde meningen weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het beleid van de participerende organisaties.

SCHELDE INFORMATIECENTRUM

Grenadierweg 31, Postbus 8039
4330 EA Middelburg
Telefoon (0118) 672293
Fax (0118) 651046
E-mail: info@scheldenet.nl
Coördinator: Anja Phernambucq
Telefoon (0118) 672292

Schelde InformatieCentrum
op Internet

www.scheldenet.nl

CORRESPONDENTIEADRES BELGIË

Afdeling Natuur
Copernicuslaan 1 bus 7
2018 Antwerpen
Telefoon (03) 224 62 50
Fax (03) 224 60 87

REDACTIE

Marco de Bakker, Sandra Borowski,
Henri Degruyter, Wim de Haan,
Ludo Hemelaer, Else De Schryver,
Ingrid Verbessem en Thecla
Westerhof

EIND- EN HOOFDREDACTIE

Laurens Vogelesang respectievelijk
Ed Stikvoort/Jolanda Duinkerke

ILLUSTRATIES

Fotobureau Peter Buteijn, Grenzeloze Schelde, Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde, Rijkswaterstaat Directie Zeeland, Stadsarchief Antwerpen, Ed Stikvoort.

VORMGEVING EN PRODUCTIE

ADZ, Vlissingen

OPLAGE

2.800

OVERNAME VAN ARTIKELLEN

Overname van artikelen is mogelijk met bronvermelding en na toestemming van de redactie.

ISSN 1382-9513